

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

Valnämnden

Svar på remiss ”Förslag till valkretsindelning vid val till regionfullmäktige 2026, RS 2024-0075”

Ärendet

Regionstyrelsens valkretsberedning har remitterat ett förslag till valkretsindelning vid val till regionfullmäktige 2026. Remissen inbegriper två förslag till valkretsindelning i länet. Ärendet är avsett att behandlas vid regionfullmäktiges sammanträde i februari 2025. Remisstiden sträcker sig till den 30 september 2024.

Det första förslaget innebär en oförändrad valkretsindelning. Det andra förslaget innebär för kommunens del att valkrets *Nordost* (Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Österåker) slås ihop med valkrets *Ost* (Lidingö, Nacka, Tyresö och Värmdö).

Med föreliggande ärende antar valnämnden ett svar på regionstyrelsens valkretsberednings remiss.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Valnämndens beslut

Valnämnden antar yttrande, daterat 2024-08-21, som svar på remiss ”Förslag till valkretsindelning vid val till regionfullmäktige 2026, RS 2024-0075”.

Kommunledningskontorets utredning

För val till riksdagen, regionfullmäktige och kommunfullmäktige ska det enligt 4 kap 1 § vallagen (2005:837) finnas geografiskt avgränsade områden för vilka det ska väljas ledamöter till den beslutande församling valet gäller (valkretsar). En region är enligt vallagen 4 kap 5 § en enda valkrets vid val till regionfullmäktige, om inte fullmäktige beslutar att dela in regionen i två eller flera valkretsar. Av 4 kap 9 § vallagen följer att mandaten i regionfullmäktige, i en region som är indelad i valkretsar, består av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat. Nio tiondelar av mandaten är fasta valkretsmandat. Om talet blir brutet när antalet fasta valkretsmandat beräknas, ska det rundas av till närmaste lägre hela tal. Återstående mandat är utjämningsmandat.

Enligt 4 kap 8 § vallagen ska indelningen i valkretsar beslutas av regionfullmäktige senast den 31 oktober året före det valår då den nya indelningen ska gälla för första gången. För att gälla ska beslutet vara fastställt av länsstyrelsen. Kommunerna ska innan regionens beslut ha fått tillfälle att yttra sig.

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

I valet 2022 var länet indelat i tolv valkretsar, sex i Stockholms stad och sex i övriga länet:

1. Stockholm 1 (Södermalm-Enskede)
2. Stockholm 2 (Bromma-Kungsholmen)
3. Stockholm 3 (Norrmalm-Östermalm)
4. Stockholm 4 (Östra Söderort)
5. Stockholm 5 (Västra Söderort)
6. Stockholm 6 (Yttre Västerort)
7. Sydväst (Botkyrka, Salem, Södertälje, Nykvarn)
8. Sydost (Haninge, Huddinge, Nynäshamn)
9. Ost (Lidingö, Nacka, Tyresö, Värmdö)
10. Nordost (Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Österåker)
11. Nord (Sollentuna, Solna, Sundbyberg)
12. Nordväst (Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Upplands-Bro, Upplands Väsby)

Nuvarande valkretsindelning har gällt sedan valet 1994, med vissa smärre förändringar inom vissa valkretsar i Stockholms stad.

Regionkontoret har på uppdrag av regionstyrelsen gjort en översyn av valkretsindelningen i Stockholms län. Genom remissen lämnas två alternativ till valkretsindelning. Förslag 1 innebär en oförändrad valkretsindelning. Förslag 2 innebär bland annat att valkrets *Nordost* slås ihop med valkrets *Ost*. Med förslag 2 skulle antalet kommuner inom valkretsen därmed utökas från sex till tio. Den nya valkretsen skulle inbegripa 400 000 röstberättigade, i stället för nulägets 200 000.

I dag har valkrets *Nordost* 15 fasta mandat medan valkrets *Ost* har 14 fasta mandat, det vill säga sammantaget 29 mandat. Om förslag 2 genomförs skulle antalet fasta mandat minska till 28. Medräknat utjämningsmandaten skulle det totala antalet dock uppgå till 29 mandat, det vill säga oförändrat.

Syftet med reglerna om valkretsindelning är kunna skapa en lokal förankring – en garanti för att olika lokala intressen blir företrädda. En negativ följd av en långt gående valkretsindelning kan vara en ökad risk för att tilldelade mandat i mindre utsträckning återspeglar valresultatet ur proportionell synvinkel (i och med högre småpartispärrar). En negativ följd av stora valkretsar kan vara att vissa större partier kan få svårare att sätta ihop kandidatlistor mot bakgrund att utrymmet för kandidater blir mer begränsat (prop 2013/14:48, s 50).

Å ena sidan anger regionen som skäl för sammanslagning av valkretsar att planering och nominering av kandidater kan underlättas ”då det kan innebära en större förutsägbarhet i vilka valkretsar ett parti som inte har mandat i alla valkretsar kan förväntas få mandat.” Å andra sidan framhålls att den nuvarande valkretsindelningen har bestått i över 30 år och att partierna därmed har byggt upp sin organisation och sitt arbete med listor till valsedlar utifrån denna indelning.

Kommunledningskontoret
Samuel Larsson

Kommunledningskontorets bedömning

Det är kommunledningskontorets bedömning att det av framförda fördelar och nackdelar inte föreligger klart vägande skäl för att förorda en ändring av valkretsarna i enlighet med förslag 2. Därmed förefaller det vara mest rimligt att låta valkretsarna vara oförändrade enligt förslag 1.

Konsekvenser för barn och unga

Ärendet berör inte barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet får inga ekonomiska konsekvenser.

Samuel Larsson
Kommunsekreterare

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Svar på remiss "Förslag till valkretsindelning vid val till regionfullmäktige 2026, RS 2024-0075"
2. Remiss
3. Remissmissiv

Expedieras
Regionstyrelsen Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se)